

Staitisticí Cánach Maoine Áitiúla (CMÁ) le haghaidh 2022

Réamhanailís ar Fholúntais

(sonraí ar an 20 Meitheamh 2022)

Tá na staitisticí seo sealadach agus déanfar athbhreithniú orthu

Cáin Mhaoine Áitiúil (CMÁ) - Réamhanailís ar Fholúntais

In 2021, chuaigh na Coimisinéirí Ioncaim i dteagmháil le os cionn 1.4 milliún úinéir maoine maidir le beagnach 2 mhilliún maoine a bhí san áireamh ar an gClár CMÁ cheana féin, agus rinneadar an riachtanas tuairisceán féinmheasúnaithe CMÁ a chomhlánú a leagadh amach dóibh. Baineadh úsáid as fógraíocht fhorleathan agus clúdach na meán cumarsáide chomh maith chun airde úinéirí maoine a tharraingt ar an riachtanas chun tuairisceán CMÁ a thíolacadh, ag díriú go háirithe ar úinéirí maoine a nua-dliteanach do CMÁ ó 2022 ar aghaidh.

Úsáideadh tuairisceáin CMÁ chun roinnt faisnéis theoranta a bhailiú ar mhaoine cónaithe folmha, mar a chuir a n-úinéirí maoine ar fáil. Níl na sonraí folúntais ar thuairisceáin CMÁ fóraithe ag na Coimisinéirí Ioncaim agus níor bhailíodh iad ach chun críocha faisnéiseach amháin.

Léirítear sna táblaí agus cairteacha ar na leathanaigh seo a leanas anailís tosaigh na gCoimisinéirí Ioncaim ar an bhfaisnéis folúntais a cuireadh ar fáil i dtuairisceáin CMÁ. Níor chóir an fhaisnéis seo a mheas ach mar léiriú ar phróifíl na maoine folmha.

Amhail an 1 Samhain 2021, níl maoine do-áitrithe nó mí-oiriúnach lena húsáid mar áit chónaithe faoi dhliteanas CMÁ do 2022. Ní raibh gá d'úinéirí na maoine seo a maoine a luacháil chun críocha CMÁ agus ní raibh gá orthu tuairisceán CMÁ a thíolacadh. Dá bhrí sin, ní áirítear san anailís seo a leanas na maoine folmha sin nach bhfuil faoi dhliteanas CMÁ in 2022, amhail maoine tréigthe nó do-áitrithe nach iad.

Tábla 1: Maoine Folmha agus a ndlíteanas CMÁ

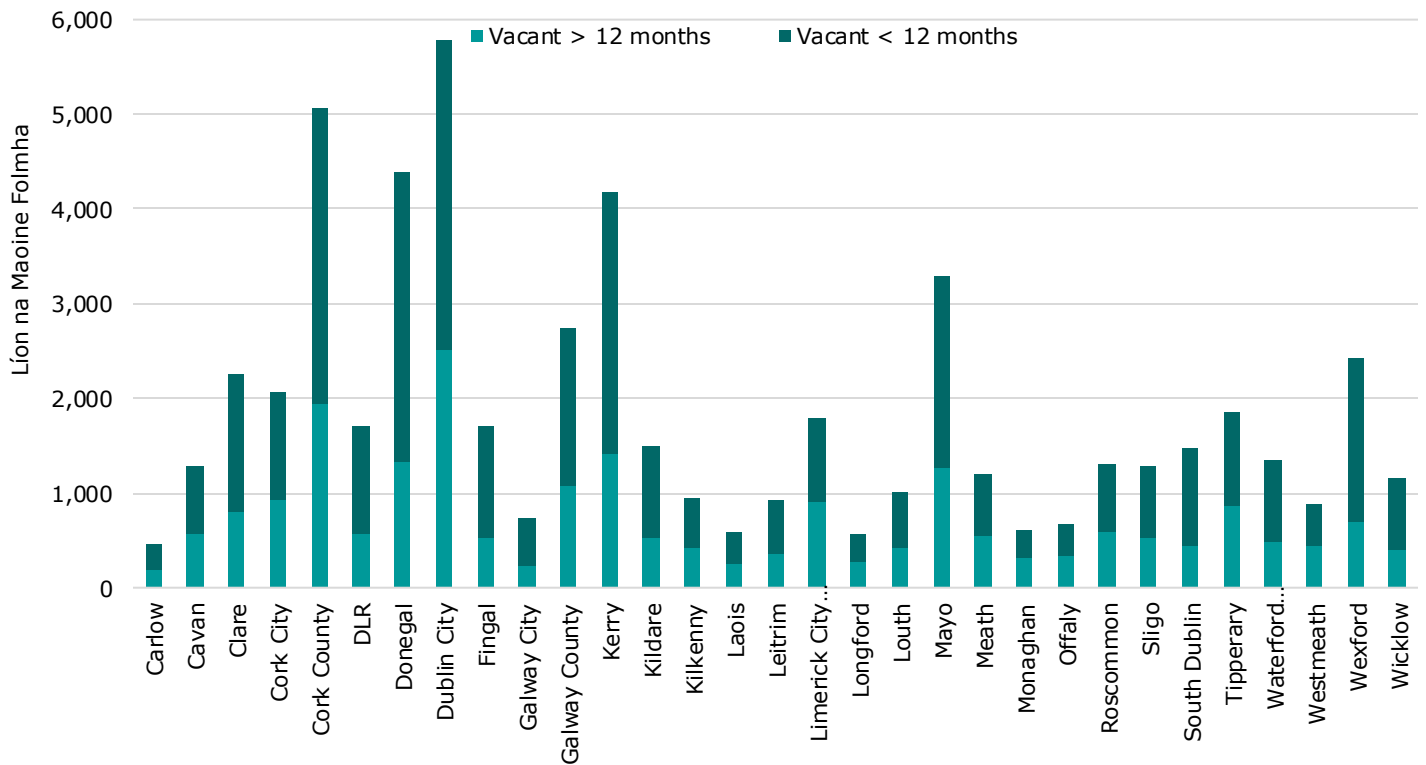
Amhail deireadh mhí an Mí an Mheithimh, tíolacadh os cionn 1.62 milliún tuairisceán CMÁ leis na Coimisinéirí Ioncaim. Tugadh socraíochtaí tíolactha CMÁ chun críche leis na húdaráis Áitiúla agus Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe le haghaidh 176,000 maoín, chomh maith le maoine áirithe a bhfuil a n-úinéir i dteagmháil leis na Coimisinéirí Ioncaim. Ar an iomlán, shonraigh úinéirí ar 57,206 (3.2%) maoín go raibh siad folamh ar an 1 Samhain 2021, de réir na hanailíse sealadaí. Is é €12.4 milliún an dlíteanas bliantúil CMÁ a bhaineann leis na maoine seo.

Suíomh na Maoine	Sciar an Dlíteanais Iomláin CMÁ de chuid na Maoine Folmha	Sciar na Maoine Náisiúnta Folmha	Sciar na Maoine Folmha taobh istigh den Suíomh
Ceatharlach	0.5%	0.8%	2.2%
An Cabhán	1.2%	2.2%	4.6%
An Clár	3.2%	3.9%	4.6%
Cathair Chorcaí	3.5%	3.6%	2.6%
Contae Chorcaí	8.7%	8.8%	4.0%
DLR	8.1%	3.0%	2.0%
Dún na nGall	4.7%	7.7%	6.7%
Cathair Bhaile Átha Cliath	18.4%	10.1%	2.6%
Fine Gall	4.7%	3.0%	1.7%
Cathair na Gaillimhe	1.6%	1.3%	2.4%
Contae na Gaillimhe	3.8%	4.8%	4.1%
Ciarraí	6.2%	7.3%	6.4%
Cill Dara	3.6%	2.6%	2.0%
Cill Chainnigh	1.4%	1.7%	2.9%
Laois	0.7%	1.0%	2.2%
Liatroim	0.9%	1.6%	6.3%
Cathair agus Contae Luimnigh	2.6%	3.1%	2.5%
An Longfort	0.5%	1.0%	3.6%
Lú	1.3%	1.8%	2.2%
Maigh Eo	3.7%	5.8%	6.0%
An Mhí	2.1%	2.1%	1.8%
Muineachán	0.6%	1.1%	2.9%
Uíbh Fhailí	1.0%	1.4%	3.1%
Ros Comáin	1.2%	2.2%	4.9%
Sligeach	1.5%	2.3%	4.6%
Baile Átha Cliath Theas	3.1%	2.4%	1.5%
Tiobraid Árann	2.0%	3.2%	3.1%
Cathair agus Contae Phort Láirge	1.9%	2.3%	2.8%
An Iarmhí	1.0%	1.5%	2.7%
Loch Garman	3.4%	4.2%	4.1%
Cill Mhantáin	2.9%	2.0%	2.3%
Uile	100% €12.4m	100% 57,206	57,206

Tábla 2: Fad na Foilmhe

I gcás na maoine a sonraíodh de bheith folamh, iarradh ar úinéirí fad na foilmhe a lua (cibé acu níos mó nó níos lú ná 12 mhí) agus an cúis leis an bhfolamh (roghnaithe ó liosta cúiseanna).

Go ginearálta, tuairiscíodh 61% de mhaoine folmha mar folamh ar feadh níos lú ná 12 mhí. I ngach Údarás Áitiúil, seachas Muineachán, tuairiscíodh 50% de mhaoine folmha mar folamh ar feadh níos lú ná 12 mhí. I Muineachán, is é an figiúr seo ná 47%.

Tábla 3: Cúis na Foilmhe

Mar a léirítear i dTábla 3, i ndáil le maoine a tuairiscíodh mar folamh, is iad “I mbun athchóirithe” (22.2%), “Eile (21.7%) agus “Teach Saoire (20.4%) na cúiseanna is rialta a cuireadh ar fáil.

Tuairiscíodh 3,450 maoin faoi úinéireacht Údaráis Áitiúla agus Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe mar folamh, amhail an 1 Samhain 2021. Tuairiscíodh 44% díobh seo mar folamh mar gheall ar an gcúis “I mbun athchóirithe”. Tá na maoine seo san áireamh i dTábla 3 cheana féin.

Léiríonn Tábla 3 an chuid de mhaoine folamh ar feadh níos mó ná 12 mhí de réir cúis na foilmhe. I gcás an 22,153 maoin sin a raibh folamh ar feadh níos mó ná 12 mhí, amhail an 1 Samhain 2021, na cúiseanna is mó a tuairiscíodh ná “I mbun athchóirithe” (30.7%) agus “Eile” (28.4%).

Cúis na Foilmhe	Sciar an Dliteanais CMÁ do Mhaoin Fholamh	Sciar na Maoine Foilmhe	Sciar na Maoine Foilmhe Folamh > 12 mhí
Ar Díol	17.6%	12.4%	10.1%
I mbun athchóirithe	23.1%	22.2%	30.7%
Díospóid Dhlíthiúil	0.7%	0.8%	1.5%
Iarratas Probháide	8.0%	6.9%	8.7%
Cúram Fadtéarmach	3.1%	6.3%	10.5%
Eile	17.7%	21.7%	28.4%
Idir Ligin	4.9%	5.4%	2.4%
Teach Saoire	20.1%	20.4%	4.4%
Úinéir Neamhláithreach	4.9%	4.0%	3.4%
Uile	100%	100%	100%
	€12.4m	57,206	22,153

As an 57,206 maoin fholamh iomlán, sonraíodh go bhfuil úinéir neamhchónaitheach ag 3,453 díobh. Astu seo, is é an cúis is mó le haghaidh na foilmhe a thuairiscigh úinéirí ná “Teach Saoire” (1,500 maoin). Tá na maoine seo san áireamh i dTábla 3.

As an 53,756 maoin fholamh nach bhfuil faoi úinéireacht Údaráis Áitiúla ná Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe, shonraigh a gcuid úinéirí go bhfuil 42,522 díobh mar Áit Chónaithe Phríobháideach Neamhphríomha (ÁCPN). Sonraíodh go raibh 476,433 maoin eile mar ÁCPN ach nach raibh siad folamh. Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach mbailítear sonraí ar fholúntais agus ÁCPN araon ach chun críocha faisnéise amháin, agus níl ceachtar acu fíoraithe ag na Coimisinéirí Ioncaim.

Léiríonn Tábla 4 an briseadh síos suíomh maoine de réir Údarás Áitiúil do gach cúis foilmhe le haghaidh na dtréimhsí uile.

Tábla 4: Cúis na Foilmhe de réir Suíomh na Maoine

Suíomh na Maoine	Teach Saoire	Eile	I mbun athchóirithe	Ar Díol	Iarratas Probháide	Cúram Fadtéarmach	Idir Ligin	Úinéir Neamhláithreach	Díospóid Dhlíthiúil	Iomlán
Ceatharlach	6.5%	28.7%	21.6%	14.0%	7.3%	11.0%	7.1%	3.2%	0.6%	100%
An Cabhán	15.1%	30.1%	28.2%	8.1%	4.6%	6.3%	3.3%	3.3%	0.9%	100%
An Clár	37.6%	17.3%	18.8%	7.2%	4.5%	5.5%	3.9%	4.6%	0.4%	100%
Cathair Chorcaí	2.8%	42.1%	18.0%	15.1%	8.6%	7.5%	4.0%	1.5%	0.4%	100%
Contae Chorcaí	28.1%	20.9%	21.3%	7.9%	6.6%	6.1%	4.3%	4.2%	0.6%	100%
DLR	4.0%	14.7%	28.9%	18.3%	10.5%	10.7%	7.0%	4.8%	1.1%	100%
Dún na nGall	40.6%	25.7%	13.2%	5.2%	4.4%	3.1%	3.4%	3.9%	0.5%	100%
Cathair Bhaile Átha Cliath	2.0%	21.1%	25.7%	20.0%	9.1%	7.7%	10.0%	3.7%	0.7%	100%
Fine Gall	5.2%	16.7%	25.3%	25.3%	7.2%	5.5%	9.6%	4.3%	0.9%	100%
Cathair na Gaillimhe	9.5%	18.7%	23.5%	16.6%	6.3%	4.7%	16.2%	3.3%	1.4%	100%
Contae na Gaillimhe	27.6%	20.7%	20.7%	7.6%	6.4%	5.4%	5.6%	5.3%	0.7%	100%
Ciarraí	39.9%	18.6%	18.3%	5.7%	5.1%	4.0%	3.8%	4.4%	0.3%	100%
Cill Dara	2.7%	17.9%	28.0%	30.3%	6.3%	6.6%	5.1%	2.5%	0.6%	100%
Cill Chainnigh	10.0%	21.4%	22.2%	13.8%	11.4%	10.3%	7.0%	3.3%	0.5%	100%
Laois	6.4%	25.4%	30.3%	12.3%	8.2%	6.9%	7.2%	3.0%	0.3%	100%
Liatroim	33.5%	20.5%	18.1%	10.5%	4.7%	4.3%	2.8%	5.1%	0.4%	100%
Luimneach	6.7%	25.1%	27.7%	14.3%	9.0%	8.2%	4.0%	3.8%	1.2%	100%
An Longfort	12.0%	23.5%	29.6%	10.6%	6.8%	8.1%	4.5%	4.7%	0.4%	100%
Lú	10.7%	17.3%	31.0%	16.7%	7.8%	7.8%	4.7%	3.4%	0.7%	100%
Maigh Eo	32.6%	22.2%	19.3%	5.6%	5.8%	4.3%	3.6%	5.0%	1.4%	100%
An Mhí	5.6%	22.9%	26.6%	19.4%	8.7%	7.3%	5.1%	3.1%	1.2%	100%
Muineachán	7.8%	34.7%	21.3%	8.4%	9.3%	7.6%	4.6%	4.8%	1.5%	100%
Uíbh Fhailí	6.7%	22.8%	25.5%	18.9%	7.9%	9.8%	3.1%	4.2%	1.0%	100%
Ros Comáin	17.6%	22.8%	24.4%	12.5%	6.7%	6.2%	3.8%	5.2%	0.6%	100%
Sligeach	29.1%	20.6%	20.9%	8.4%	5.8%	3.8%	6.0%	4.9%	0.6%	100%
Baile Átha Cliath Theas	0.7%	19.1%	21.5%	26.6%	8.2%	9.3%	11.1%	2.7%	0.7%	100%
Tiobraid Árann	11.9%	22.3%	31.1%	10.8%	7.1%	7.6%	3.5%	4.0%	1.7%	100%
Port Láirge	25.2%	16.8%	24.3%	9.9%	6.3%	7.7%	4.5%	4.5%	0.8%	100%
An Iarmhí	7.7%	27.6%	25.7%	11.6%	9.0%	9.8%	4.6%	3.2%	0.9%	100%
Loch Garman	42.8%	13.8%	16.4%	8.1%	5.6%	5.2%	4.0%	3.1%	1.0%	100%
Cill Mhantáin	14.0%	16.4%	23.2%	20.8%	7.2%	8.0%	6.2%	3.0%	1.3%	100%
Uile	20.4%	21.7%	22.2%	12.4%	6.9%	6.3%	5.4%	4.0%	0.8%	100%

Tábla 5: Díolúintí Éilithe

As an 53,756 maoín fholamh nach bhfuil faoi úinéireacht Údaráis Áitiúla ná Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe, d'éiligh 2,959 maoín díolúine ó CMÁ.

Mar a bheifí ag súil leis, is é an catagóir is mó (1,627) ná an díolúine a bhaineann le maoine neamháitithe ar feadh tréimhse shínte de dheasca an t-úinéir a bheith tinn. Éilíodh an díolúine seo chomh maith i leith 863 maoín eile nach raibh tuairiscithe ar leithligh ag a n-úinéirí mar folamh. Iarrann incháilitheacht don díolúine seo nach raibh cónaí ag úinéir na maoine ina n-áit chónaithe le haghaidh 12 mhí nó níos mó, nó nach bhfuiltear ag súil go bhfillfidh siad ar a maoín ag aon am. I gcomhthéacs na díolúine sin, féadfaidh sé nár tuairiscíodh maoine chuig na Coimisinéirí Ioncaim mar neamháitithe i dtuairisceáin CMÁ más rud é go raibh a n-úinéirí san ospidéal nó teach altranais ar feadh cúpla mí nó níos lú, amhail an dáta dlite CMÁ.

Cineál na Díolúine Maoine	Maoine Folmha	Maoine Cónaithe Neamhfholamh
Gníomhaíochtaí áineasa carthanúla	25	219
Carthanas/Comhlacht Poiblí faoi úinéireacht do riachtanais speisialta	330	9,585
Scéim Deontais i leith Bloic Coincréite Lochtacha	74	756
Faoi réir rátaí Tráchtála iomlána	181	1089
Breiteacht Fhadtéarmach	1,627	863
Damáiste piríte	100	1,188
Teach Altranais Cláraithe	305	202
Cónaitheacht duine éagumasaithe go trom	307	1,798
Uiscebhealaí Éireann	<10	33
Uile	2,959	15,733

* Ní áirítear sa tábla seo maoine a bhfuil faoi úinéireacht Údaráis Áitiúla ná Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe.

Tábla 6: Úinéirí Maoine Singil agus Iomadúla Maoine Folmha

Léiríonn Tábla 6 dáileadh na maoine folmha de réir comhairimh úinéireachta. Tá 50% de mhaoine folmha faoi úinéireacht úinéir singil (is é sin go dtuairiscítear an t-aon mhaoin amháin atá acu mar folamh). Tá timpeall 25% de mhaoine sa chatagóir d'úinéirí ar níos mó ná 10 mhaoin lonnaithe i gCathair Bhaile Átha Cliath. Maidir le 553 úinéir maoine a bhfuil 10 mhaoin nó níos mó faoi úinéireacht acu, tuairiscíodh ar a laghad maoin amháin díobh sin mar folamh. Astu seo, tá 10 mhaoin nó níos mó faoi úinéireacht ag 108 úinéir, ag léiriú 82% de sciar na maoine foilmhe taobh istigh den ghrúpa 10+, agus is ionann sin agus 5,000 maoin.

Tuairiscíodh 61% de mhaoine folmha mar folamh ar feadh níos lú ná 12 mhí. As na maoine eile folmha a tuairiscíodh mar folamh ar feadh níos mó ná 12 mhí, tá 52.9% díobh faoi úinéireacht úinéirí maoine nach bhfuil maoin eile faoi úinéireacht acu.

Líon na Maoine faoi Úinéireacht Úinéara	Sciar na Maoine Foilmhe	Sciar na Maoine Foilmhe Folamh < 12 mhí	Sciar na Maoine Foilmhe Folamh > 12 mhí
1	50.0%	48.2%	52.9%
2	24.7%	25.6%	23.5%
3	7.2%	7.5%	6.6%
4-9	6.9%	6.6%	7.5%
10+	11.2%	12.2%	9.5%
Uile	100% 53,756	100% 32,921	100% 20,835

* Ní áirítear sa tábla seo maoine a bhfuil faoi úinéireacht Údaráis Áitiúla ná Comhlachtaí Titíochta Ceadaithe. As an 3,450 maoine folmha a bhí faoi úinéireacht ag na comhlachtaí seo, tuairiscíodh 1,318 díobh mar folamh ar feadh níos mó ná 12 mhí.

Tábla 7: Bandaí Luachála na Maoine

Mar a léirítear i dTábla 7, de ghnáth bíonn luacháil féinmheasúnaithe an úinéara le haghaidh na maoine folmha níos lú ná luacháil na maoine uile. Mar a bhíonn i gceist le gach maoin, tá éagsúlacht shuntasach thar Údaráis Áitiúla ag baint leis an dáileadh thar bhandaí luachála. Áirítear i dTábla 7 faisnéis ar mhaoine faoi úinéireacht Údaráis Áitiúla agus Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe.

Banda Luachála Féinmheasúnaithe an Úinéara	Sciar na Maoine Foilmhe	Sciar na Maoine Uile
1: €0 – €200,000	58%	39%
2: €200,001 – €262,500	15%	20%
3: €262,501 – €350,000	12%	18%
4+: Os cionn €350,000	15%	23%
Iomlán	100%	100%

Tábla 8: Rátaí Folmhaithe Measta a bhaineann le Maoine Nár Tuairiscíodh Tuairisceáin ina leith

An spriocdháta tíolactha sínte a bhí ann do thuairisceáin CMÁ ná an 10 Samhain 2021. Tá úinéirí maoine, áfach, tar éis leanúint de thuairisceáin CMÁ a thíolacadh ón spriocdháta sin.

Léiríonn Tábla 8 na rátaí folmhaithe le haghaidh gach maoine de réir dáta tíolactha na dtuairisceán, seachas iad siúd faoi úinéireacht ag Údaráis Áitiúla agus Comhlachtaí Tithíochta Ceadaithe. Faoi láthair tá tuairim is 181,000 maoine nach bhfuil tuairisceán tíolactha ina leith, agus tá timpeall 86,000 de na maoine sin comhlíontach ó thaobh íocaíochta de. Fiú ag glacadh le ráta folmhaithe airde ná na tuairisceáin is déanaí a thíolacadh, mar shampla 5%, chiallódh sé seo go raibh suas le 9,050 de na 181,000 maoine seo folamh ar an 1 Samhain 2021. Thabharfadh sé seo líon iomlán na maoine folmha go dtí thart ar 66,000 maoine.

Rátaí Folmhaithe de réir Tréimhse Tíolactha	Maoine Folmha mar % na dTuirisceán ag an dáta sin
Tíolactha ar an dáta tíolactha CMÁ nó roimhe sin	2.6%
Tíolactha tar éis an dáta tíolactha suas le deireadh mhí na Bealtaine 2022	4.5%
Tíolactha ar an 1 Márta 2022 nó dá éis sin	3.5%

As na 181,000 maoine a bhfuil tuairisceáin fós amuigh, baineann timpeall 5,000 maoine le húnéirí 10 mhaoine níos mó. Astu seo, meastar go raibh 250 maoine folamh ar an 1 Samhain 2021, ag glacadh le ráta folmhaithe 5%. Áirítear an meastachán seo de 250 maoine fholamh cheana féin sa bhfigiúr measta 9,050 thuas.

Nóta Cúlra

Tá réamhthorthaí ón Daonáireamh 2022 foilsithe ag an bPríomh-Oifig Staidrimh¹, lena n-áirítear figiúirí a bhaineann le stoc tithíochta na hÉireann agus líon na dteaghlach áitithe ar Oíche an Daonáirimh, is é sin an 3 Aibreán 2022.

Ní mheastar gurab ionann líon na maoine ar chlár CMÁ na gCoimisinéirí Ioncaim don tréimhse luachála 2022 go dtí 2025 agus figiúr stoic tithíochta na Príomh-Oifige Staidrimh ar an 3 Aibreán.

- Tá an clár CMÁ déanta suas de mhaoine a dtaifeadtar mar dhliteanach le haghaidh CMÁ, trí fhógraí féinmheasúnaithe ag úinéirí maoine den chuid is mó; is é sin, go ginearálta, cuirtear maoine leis an gclár CMÁ tar éis a ndliteanas CMÁ a dhearbhu.
- Déanann áiritheoir an Daonáirimh iomlán an stoic tithíochta de chuid na Príomh-Oifige Staidrimh a chomhaireamh, agus is é pointe tosaigh gach áiritheoir ná liosta seoltaí d'áit chónaithe féideartha ina limistéar áirimh; is é sin, go ginearálta déantar áiteanna cónaithe a bhaint ó nó a rangnú laistigh den stoc tithíochta.

Dá bhrí sin, féadfaidh sé nach n-áireofaí ar an gclár CMÁ maoine amhail na samplaí seo a leanas.

- Maoine nach bhfuil in úsáid ó roimh thús an CMÁ in 2013 agus a d'fhéadfadh bheith do-áitithe chun críocha CMÁ; tá baint ag an bhfigiúr 23,483 de chuid na Príomh-Oifige Staidrimh a bhí tuairiscithe mar neamháitithe i nDaonáireamh na bliana 2011, 2016 agus 2022.
- Níl maoine atá do-áitithe nó mí-oiriúnach lena húsáid mar áit chónaithe faoi dhliteanas CMÁ; féadfaidh sé go n-áireofaí leo seo maoine a ndealraíonn sé de bheith so-áitithe do bhreathnóir sheachtrach ach go bhfuil an úinéir maoine tar éis a mheas go bhfuil sé do-áitithe mar gheall ar a riocht iomlán.
- I gcás maoine tréigthe, amhail tithe feirme; féadfaidh sé nár cuireadh na maoine seo in iúl do na Coimisinéirí Ioncaim chun críocha CMÁ riamh roimhe.

Ar an gcaoi chéanna, ní hionann líon iomlán na maoine folmha, de réir mar a chuir úinéirí maoine in iúl iad do na Coimisinéirí Ioncaim, agus líon iomlán na n-áiteanna cónaithe mar a chomhairigh áiritheoirí an Daonáirimh iad ar an 3 Aibreán 2022, mar gheall ar dhá phríomhchúis.

- Cé go bhfuil gach múnla bailí le haghaidh a bpríomhchuspóir, tá na modhanna bailithe sonraí a úsáideann an Príomh-Oifig Staidrimh éagsúil ó mhodhanna na gCoimisinéirí Ioncaim. Mar atá leagtha amach thuas, tá an réamhanáil CMÁ ar Fholúntais Maoine bunaithe ar fhaisnéis a chuireann úinéirí maoine ar fáil do na Coimisinéirí Ioncaim go díreach trína bhféinmheasúnú féin ar staid a maoine. Tá réamhthorthaí na Príomh-Oifige Staidrimh a bhaineann le áiteanna cónaithe folmha bunaithe ar aicmiú na n-áiritheoirí daonáirimh.
- Is é an sainmhíniú ar áit chónaithe folamh de réir an Daonáirimh ná táscaire d'am ar leith a tógadh ar Oíche an Daonáirimh maidir le cibé acu an raibh an mhaoine áitithe nó neamháitithe ar an Domhnach, 3 Aibreán 2022.² I gcodarsnacht, féadfaidh sé nár mheas roinnt úinéir

¹ Réamhthorthaí an Daonáirimh 2022: <https://www.cso.ie/en/baile/nuachtagusimeachta/lghpreasa/2022/daon22reamhthorthai/>

² CSO Census of Population 2022 – Preliminary Results on Housing: <https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-cpr/censusofpopulation2022-preliminaryresults/housing/>

mhaoine go raibh a maoin folamh i gcomhthéacs na tréimhse luachála cheithre bliana de chuid an CMÁ, fiú má bhí an mhaoin folamh go sealadach ar an dáta dlite 1 Samhain 2021 nó má tá an mhaoin neamháitithe go rialta.

Léiríonn na samplaí seo a leanas an tionchar atá ag an dara chúis thuas.

- Féadfaidh sé nach ndearna úinéirí maoine cíosa gearrthéarmach a thaifeadadh mar fholamh ina dtuairisceán CMÁ fiú má tá sé neamháitithe go rialta nó má bhí sé neamháitithe ag an dáta sonrath an 1 Samhain 2021.
- Ar an gcaoi chéanna, féadfaidh sé nár mheas úinéirí maoine a raibh obair athchóirithe gearrthéarmach ar siúl acu timpeall an dáta dlite CMÁ go raibh a maoin folamh i gcomhthéacs an tréimhse luachála cheithre bliana.
- Féadfaidh sé go ndearna úinéirí maoine a bhí lár a maoin a dhíol an meastachán céanna agus a dtuairisceán féinmheasúnaithe CMÁ á dtíolacadh acu.
- Tá díolúine ó CMÁ i bhfeidhm mura raibh cónaí ag úinéir na maoine ina n-áit chónaithe le haghaidh 12 mhí nó níos mó, nó nach bhfuiltear ag súil go bhfillfidh siad ar a maoin ag aon am. I gcomhthéacs na gcritéir cháilitheachta sin, féadfaidh sé nár tuairiscíodh maoine chuig na Coimisinéirí Ioncaim mar neamháitithe i dtuairisceáin CMÁ más rud é go raibh a n-úinéirí san ospidéal nó teach altranais ar feadh cúpla mí nó níos lú, amhail an dáta dlite CMÁ.

Tuilleadh Eolais

Tá eolais i dtaca le hoibriú CMÁ ar fáil ar www.revenue.ie.

Tá mapa um threoir luachála CMÁ ar líne de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim ar fáil anseo agus tá faisnéis ar an gcaoi chun maoin a luacháil curtha ar fáil anseo.

Tá uasdátuithe i leith staitisticí CMÁ ar fáil anseo.

Tá bileog theicniúil ina ndéantar cur síos ar anailís na gCoimisinéirí Ioncaim ar luachálacha maoine ar fáil anseo.

Féadtar fiosruithe staidrimh i ndáil le CMÁ a sheoladh chuig statistics@revenue.ie. Ar an gcéad dul síos, ba chóir ceisteanna a bhaineann leis na meáin a chur chuig revpress@revenue.ie.